

Jaarverslag 2018

Algemene Ledenvergadering op woensdag 27 februari 2019
20.00 uur benedenzaal Herberg In De Valk

Het bestuur van Historische Vereniging Middelstum (HVM) bestaat uit de volgende personen:

Meindert Schollema (voorzitter)
Kees Geut (penningmeester, ledenadministratie, PR)
Diane Holtkamp (secretaris)
Ties Groenewold (archivaris, beeldbank)
Jetze Smit (archivaris, beeldbank, notulist)
Johanna Muurling (lid)
Ab Hooijer (lid)

Bestuursleden van de Historische Vereniging Middelstum nemen deel aan een aantal werkgroepen.

Winkeltjesproject: Kees Geut en Jetze Smit

Begraafplaats: Kees Geut en Ab Hooijer

Ewsum en de Hoop: Meindert Schollema en Kees Geut

4 mei comité: afgevaardigde vanuit HVM: Marcel van Dijken

WandelApp Mooi Middelstum: Kees Geut en Jetze Smit

Hieronder in chronologische volgorde een opsomming van de activiteiten die door HVM zijn georganiseerd in 2018

zaterdag 10 februari: inloopmiddag Hippolytushoes met thema klederdracht (i.s.m. activiteitencommissie Hippolytushoes)

Tijdens deze zeer druk bezochte middag (meer dan 100 bezoekers!) was de vriendenkring van het Historisch Kostuum uitgenodigd om kostuums uit de drie noordelijke provincies te exposeren. In klederdracht liepen de leden van deze kring door het publiek. De gezellige middag werd omlijst door Duo Ephraim die volksliedjes op accordeon en viool speelden.

woensdag 14 maart: jaarvergadering met Groninger quiz door Fre Schreiber

De jaarvergadering werd bezocht door 32 leden. Voorzitter Meindert Schollema stond stil bij het overlijden van Cor Hofman. Verder lichtte hij een aantal belangrijke punten uit het jaarverslag van 2017 uit, o.a. de positie van de vrijwilligers van de begraafplaats.

Na de pauze verzorgt Fré Schreiber een zeer vermakelijke Grunneger Kwis.

woensdag 11 april: lezing De Fivel door Reint Wobbles

Bij een overweldigende opkomst van maar liefst 98 belangstellenden gaf Reint Wobbles een lezing over de geschiedenis en oorsprong van de Fivel. De rivier de Fivel mondde in de Romeinse tijd en in de vroeg Middeleeuwen uit in de Fivelboezem, een inham van de Waddenzee. De westelijke oever behelsde o.a. de wierden Westerwiltwerd, Middelstum, Toornwerd en zo verder naar Usquert. Later slibde de Fivelboezem steeds verder dicht en ontstonden nieuwe wierden als Stedum, Westeremden en Huizinge.

zaterdag 14 april: opening Oorlogsmuseum

Op zaterdag 14 april opent het Oorlogsmuseum zijn deuren. Doordat het museum steeds meer attributen ontvangt, heeft in de winter een grondige verbouwing en herinrichting plaatsgevonden. Het museum is tien vaste dagen in het jaar geopend en is verder op afspraak te bezichtigen.

donderdag 4 mei: dodenherdenking

Op initiatief van Marcel van Dijken vangt de dodenherdenking dit jaar voor het eerst aan met een stille tocht langs de Stolpersteine in Middelstum. Onder begeleiding van Concordia werd vanaf Herberg De Valk gelopen via de route van de Stolpersteine naar het Concordiaplein waar aansluitend de dodenherdenking plaatsvond.

zaterdag 2 juni: erfgoedcafé op Ewsum door viertal Erfgoedorganisaties

Een samenwerkingsverband van de erfgoedorganisaties Heemschut, Erfgoedpartners, Boerderijen Stichting, Nederlandse Tuinenstichting, het Tuinpad op en WerkPro organiseerde voor de tweede keer een erfgoedcafé, dat ditmaal werd gehouden op Ewsum. De Historische Vereniging fungeerde daarbij als gastheer. Deelnemers uit alle uithoeken van de noordelijke provincies konden kiezen tussen een wandeling langs de historische gebouwen in Middelstum of een rondleiding door de tuinen en bossen bij Ewsum.

vrijdag 8 juni: interactieve lezing Het behouden blik door Carin van der Wal in het Hippolytushoes (i.s.m. de activiteitencommissie Hippolytushoes)

Op vrijdag 8 juni staat de recreatiezaal van het Hippolytushoes in het teken van een terugblik op de jaren 50 van de vorige eeuw, 50 blikken, aangevuld met reclamemateriaal en gebruiksvoorwerpen. Bezoekers konden "een blik werpen op" o.a. Van Nelle, Van Houten, Droste, Douwe Egberts, en vele andere merken.

donderdag 14 juni: braderie in Middelstum.

Ook dit jaar was de Historische Vereniging present op de jaarlijkse braderie. De stand werd goed bezocht, niet in de laatste plaats doordat een aantal gereedschappen beschikbaar werden gesteld door Antiekhoeve Boerma en ons eigen lid Berend Poortinga. Men kon raden naar het gebruik van deze voorwerpen. Alle bezoekers van de stand kregen een boekenlegger met daarop informatie over de Historische Vereniging.

woensdag 11 en zaterdag 14 juli: lezing en excursie Slingertuinen door Stieneke van der Wal

Landschapsdeskundige en ontwerper van erven en tuinen, Stieneke van der Wal ging tijdens een boeiende lezing terug naar de tweede helft van de negentiende eeuw waar de herenboeren goed gedijden en om hun aanzien zichtbaar te maken voorzagen ze hun huizen van prachtige slingertuinen, liefst in Engelse stijl. Stieneke ging uitgebreid in op villa Mentheada.

Op zaterdag bezocht een grote groep belangstellenden vier slingertuinen in het Oldambt waarbij Stieneke van der Wal fungeerde als gids. Bij de bekende boerderij Hermans Dijkstra konden naast de tuinen ook de kamers binnenshuis worden bekeken. De deelnemers vonden de excursie indrukwekkend.

zaterdag 25 augustus: streekproductenmarkt (oogstmaand "Pruiverij")

Traditiegetrouw was de Historische Vereniging met een stand aanwezig op de Streekproductenmarkt. Ook hier lagen een aantal voorwerpen, afkomstig van de antiekhoeve van Erik Boerma, waar de bezoekers de gebruikersfunctie van konden raden. De winnaar kon een boekenpakket winnen.

vrijdag 7 september: Klassenmonumentendag "thema in Europa", in samenwerking met Stichting Dorpsbelangen Middelstum en monumentencommissie

Dit jaar zijn de groepen 7 en 8 van de drie basisscholen in het kader van klassenmonumentendag met oude schoolbussen naar Pieterburen en Noordpolderzijl gegaan. In Pieterburen kregen de kinderen uitleg over de betekenis van Wadden als Werelderfgoed, waarna ze een film bekeken over de Waddenkust. In Noordpolderzijl werd ingegaan op de geschiedenis van de haven en het onderhoud daarvan, waarna een wandeling over de kwelder volgde.

zaterdag 8 september: Open Monumentendag met thema In Europa

Tijdens de Open Monumentendagen konden belangstellenden veel interessante gebouwen bezoeken. Daarnaast stonden op het Concordiaplein oldtimers en miniatuurbootjes. Op de begraafplaats waren vrijwilligers aanwezig om te vertellen over de diverse restauratiewerkzaamheden. Het oorlogsmuseum was open en in de Doopsgezinde kerk was een tentoonstelling van diverse beeldende kunstenaars.

woensdag 10 oktober: lezing Richard ter Borg over 100 jaar ploegschilders

Richard ter Borg van de gelijknamige kunsthandel in de Folkingestraat gaf een zeer boeiende lezing. In het eerste deel vertelde hij op humoristische wijze aan de hand van meegebrachte schilderijen over de kunstenaarskring De Ploeg. Na de pauze konden de aanwezigen de door hun meegebrachte schilderijen laten taxeren. Veel schilderijen bleken zogenaamde "dressoir schilderijen" te zijn, leuke plaatjes, maar met weinig waarde. Toch bleek één schilderij, waarbij het gezicht op Middelstum vanuit Oosterburen was geschilderd, een echte Johan Dijkstra te zijn met een waarde van tussen de €18.000 en €25.000.

zaterdag 13 oktober: Dag van de Groninger Geschiedenis

Ook dit jaar was HVM vertegenwoordigd bij de Dag van de Groninger Geschiedenis. Onze aanwezigheid levert vaak leuke discussies en vragen op. Daarnaast zijn een aantal boeken verkocht.

woensdag 14 en zaterdag 17 november: lezing en excursie Wim Pastoor over boerderijen als cultureel erfgoed

Oud Middelstumer Wim Pastoor vertelde op woensdag aan de hand van vele foto's over historische boerderijen op het Groningerland, met name in de omgeving van Middelstum. Na de pauze vertelde Wim Pastoor over zijn eigen boerderij, Pabema, in Zuidhorn. Veel belangstellenden gingen zaterdag op excursie naar deze boerderij. De boerderij is door de familie Pastoor volledig in oude staat terug gebracht. In 2014 leverde dat de prijs voor "mooiste herbestemde boerderij van Nederland" op.

zaterdag 15 december: Inloopmiddag Verenigen in de meest uitgebreide versie

Deze dag werd de jaarlijkse inloopmiddag gehouden in het koetshuis van Ewsum. Dit jaar was het thema Verenigen in de meest uitgebreide versie waarbij het bruisende verenigingsleven in de voormalige gemeente Middelstum centraal stond. Er waren promotieborden met daarop meer dan 150 foto's, plakboeken en krantenknipsels. Veel bezoekers konden ons helpen door namen van personen die tot dusver onbekend waren bij te schrijven op lijsten. Dit heeft veel nieuwe namen opgeleverd!

Speciale aandacht voor de volgende projecten:

Mooi Middelstum op app en kaart (in samenwerking met Stichting Dorpsbelangen Middelstum)

De app Mooi Middelstum, in 2017 ontworpen door een projectgroep bestaande uit Kees Reinders, Joop Tilbusscher en onze bestuursleden Kees en Jetze, is uitgebreid met een derde wandelroute. Naast de Architectuurroute en Historische route kan nu ook een Toalroute worden gelopen tussen Middelstum en Toornwerd.

Holocaust namenmonument

Op initiatief van de Historische Vereniging in Middelstum hebben de vier historische verenigen uit de gemeente Loppersum de 26 Holocaustslachtoffers (Joden, Roma en Sinti) uit de Tweede Wereldoorlog binnen de gemeente Loppersum geadopteerd op het Holocaust Namenproject in Amsterdam. Op iedere steen wordt de naam, geboortedatum en de leeftijd bij overlijden gegraveerd. De gemeente Loppersum heeft financieel bijgedragen.

Asinga kunstobject (in samenwerking met Stichting Dorpsbelangen Middelstum)

Op zaterdag 9 juni is het kunstmonument d'Ol Börg, ontworpen door Paul Rinket, in het Asingapark officieel onthuld door Paul en wethouder Rudi Slager. Hiermee heeft ons dorp een eigen unieke monument gekregen.

Molensteen (in samenwerking met Stichting Dorpsbelangen Middelstum)

In het najaar is een molensteen geplaatst in het parkje schuin tegenover de bakker. Meer dan een eeuw geleden stond op deze plek de Stoomkorenmalerij van D. Steendam die hiervoor in 1910 een hinderwetvergunning aanvraag. Jaren later werd de behuizing en de maalderij afgebroken en ontstond er een parkje waar een bankje is geplaatst. De molensteen die nu bij het bankje is geplaatst kwam bij eerdere werkzaamheden elders in het dorp beschikbaar. Dorpsbelangen en HVM bedachten dat deze molensteen in het plantsoentje kon worden geplaatst om als tafel te dienen bij het bankje. De gemeente Loppersum heeft dit financieel mogelijk gemaakt.

Winkeltjesproject

De winkeltjeswerkgroep heeft het voornemen om binnen afzienbare tijd een boekje uit te brengen van de winkels die in de oude gemeente Middelstum hebben bestaan. In de loop van de tijd is al veel materiaal verzameld, o.a. foto's, verhalen, etc. Om een zo nauwkeurig en compleet mogelijk beeld van de voormalige winkels te schetsen, vragen ze iedereen naar foto's, rekeningen en ander materiaal. Als het moeilijk is om afstand te doen van foto's, dan wil de werkgroep deze graag ophalen om te scannen en ze daarna weer terug te bezorgen.

Reportage NOS-journaal

Bij de voorbereidingen op 75 jaar bevrijding in 2020 troffen Pauline Broekema en Mark van Dijken, die daar namens de Historische Vereniging was, elkaar en raakten al snel aan de praat over de aardbevingen en het herstel van het pand van Mark aan de Burchtstraat. Dit leidde 28 december tot een reportage in het NOS-journaal waarbij Mark de hoofdrol speelde.

Schenkeningen

Ook dit jaar heeft HVM meerdere bijzondere schenkingen gekregen. Daaronder zijn veel kaarten, foto's, ansichtkaarten, verslagen en notulen van vergaderingen van verenigingen, bedrijfsgegevens van vroegere bedrijven, etc.

Een volledig overzicht hiervan staat op onze website onder het kopje Archief / gekregen materialen.

Begraafplaats (in samenwerking met vele vrijwilligers)

Het afgelopen jaar zijn een aantal monumenten hersteld waar in eerste instantie wat tegenop werd gezien, maar door de vakkundige hulp van natuursteenbedrijf Veenstra werden de twijfels weggenomen. Deze graven zijn geheel voorzien van nieuwe fundamenteen en complete nieuwe binnenwanden waarop de deksels nu weer rusten. Twee graven zijn voorzien van een afwatering zodat, mocht de vorst zijn intrede doen, de graven niet weer beschadigd raken door uitzetting. Een zestal houten grafmonumenten zijn geheel vernieuwd en staan er weer keurig beletterd bij. Ook is er een begin gemaakt met het herstel van de monumenten aan de linkerzijde van de begraafplaats en is de rechterzijde nogmaals door de schildersploeg behandeld om kleine wazigheden, die er de afgelopen 4 jaar alweer zijn ontstaan, te voorzien van een nieuwe verflaag. Het afgelopen jaar is er veel overleg geweest met de gemeente betreffende het groen op de begraafplaats, zo is het nieuwe middenstuk geheel voorzien van nieuwe aanplanting en is op het oude gedeelte de haag aan de rechterzijde geheel verwijderd.

De opknapbeurt van de urnenmuur is dit jaar geheel op papier uitgewerkt en de financiën daarvoor zijn ook rond zodat deze werkzaamheden in 2019 uitgevoerd kunnen worden.

Het baarhuisje was in 2017 al voorzien van een nieuwe achterpui, in 2018 is ook de voorkant geheel voorzien van een nieuw kozijn met deur en thermopane beglazing.

Het seizoen werd afgesloten met een bezoek aan een museumboerderij met aansluitend een warm/koud buffet.

Sociale media (Facebook)

Op sociale media zijn Jetze en Kees als beheerders van onze Facebookpagina zeer actief en succesvol. De pagina wordt veel bekeken.

<https://www.facebook.com/oudmiddelstum/>

Beeldbank

Beeldbank Groningen is een beeldbank met historisch beeldmateriaal, vooral foto's, van Groningen en is een initiatief van RHC Groninger Archieven. Het is een samenwerkingsverband tussen verschillende archieven, waterschappen, historische verenigingen en musea in de provincie Groningen die een beeldcollectie beheren. Jetze heeft alle foto's van de voormalige gemeente Middelstum uit het archief van de gemeente Loppersum beschreven en gepubliceerd op

<http://www.beeldbankgroningen.nl>

Website

De website vermeldt alle informatie van de Historische Vereniging. Het laatste nieuws is zeer up-to-date. Verder vindt u er alle activiteiten terug, zoals verslagen van lezingen, vondsten, oproepen, maar ook de organisatie en links naar interessante websites.

<http://historischeverenigingmiddelstum.nl/>

Was getekend, Diane Holtkamp, secretariaat, februari 2019.

Secretariaat: Meidoornlaan 9
9991 EH Middelstum

Kamer van Koophandel: 53838653
IBN: NL07 RABO 0166 3629 80